

Seat No. : _____

XX-117

April-2013

M.A. (Sem.-IV)

Sociology : 507

(Social Exclusion & Social Inclusion)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (1) બધા પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.
(2) બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

1. સામાજિક બહિષ્કારનો અર્થ અને સ્વરૂપ સમજાવો. સામાજિક બહિષ્કારનો વ્યાપ લખી તેની અગત્યતાની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

સામાજિક સમાવેશ એટલે શું ? સામાજિક સમાવેશ અને માનવ અધિકારની પુનઃજાગૃતિના સંદર્ભમાં ચર્ચા કરો.

2. જ્ઞાતિનો અર્થ લખો. જી.એસ. ધૂર્યેએ આપેલા જ્ઞાતિના લક્ષણો અને વર્તમાનમાં તેની અગત્યતાની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

અસ્પૃશ્યતા એટલે શું ? સમજાવો. અસ્પૃશ્યતા નાબુદી માટેના ગાંધીજી અને ડૉ. આંબેડકરના પ્રયાસોની ચર્ચા કરો.

3. રણજીત ગુડા દ્વારા અપાયેલ સબલ્ટન (વંચિતો)ના વિચાર અંગે લખો. સબલ્ટન પરિપેક્ષની અગત્યતાની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

“ટી.કે. ઓમનના વંચિતો (પદ્દલિતો)ના પરિપેક્ષ અંગેના વિચારો.” વિસ્તૃત નોંધ લખો.

4. સામાજિક સમાવેશ માટેના બંધારણીય પ્રયાસોની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

વૈશ્વિકરણના સંદર્ભમાં સામાજિક બહિષ્કાર અને સામાજિક સમાવેશ અંગે નોંધ લખો.

5. ટૂંકમાં જવાબ લખો :

14

- (1) સામાજિક બહિષ્કારનો અર્થ કોણે, કયા વર્ષમાં આપ્યો ?
- (2) “વિકાસની એવી પ્રક્રિયા કે જે તમામને વિશાળપાયે લાભકર્તા બને અને તમામને તકની સમાનતાની ખાત્રી આપે.” સમાવેશક વિકાસની આ વ્યાખ્યા ક્યાં કરવામાં આવી છે ?
- (3) એરિસ્ટોટલે માનવ અધિકારને કેવી રીતે ઓળખાવ્યા છે ?
- (4) ઋગ્વેદમાં વર્ણ શબ્દને કયા અર્થમાં લેવામાં આવ્યો છે ?
- (5) એબે દુબ્વા (Abbe Dubois) એ જ્ઞાતિપ્રથા અંગે શું કહ્યું છે ?
- (6) 1980માં સબલ્ટન શબ્દ શા માટે ઉપયોગમાં લેવાતો હતો ?
- (7) “સબલ્ટન સ્ટડિઝ” તરીકેની ઓળખ કોને મળી ?

Seat No. : _____

XX-117

April-2013

M.A. (Sem.-IV)

Sociology : 507

(Social Exclusion & Social Inclusion)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) **All** questions are compulsory.
(2) **All** questions carry equal marks.

1. Explain nature and meaning of social exclusion. Discuss the importance and extent of social exclusion. **14**

OR

What is social inclusion ? Discuss Human rights and social inclusion w.r.t. Renaissance.

2. Write meaning of Caste. Discuss the characteristics of caste given by G.S. Ghurye and its relevance at present. **14**

OR

Explain, what is untouchability. Discuss efforts of Gandhiji and Dr. B.R. Ambedkar in eradication of Untouchability.

3. Write about Sublton perspective given by Ranjit Guha. Discuss importance of Sublton perspective. **14**

OR

Write detail note on, "Thoughts of T.K. Oommen regarding Sublton perspective".

4. Discuss constitutional provisions (efforts) for the social inclusion. **14**

OR

Write note on social exclusion and social inclusion w.r.t. globalization.

5. Answer in brief :

14

- (1) Who has defined social exclusion ? In which year ?
  - (2) Where we find this definition, “A growth process which yields broadbased benefits and ensures equality of opportunity for all” ?
  - (3) How Aristotle has explained Human Rights ?
  - (4) In what sense term ‘Varna’ has been used in Rigvedas ?
  - (5) What Abbe Dubois has said about caste system ?
  - (6) What for the word Sublton was used in 1980 ?
  - (7) Who got recognition as “Sublton Studies” ?
-